

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

ERDÉLYI
MUZEUM-EGYLET
KÖNYVTÁR

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

belső farkasutczában 81 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton.
Ára évenyre 3 ft. o. 6. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., második sor 6 kr., harmadszor 5 kr., negyedszer 4 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegülj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, j. nuár 16-kán 1862.

(D) Midőn az évtized óta fennálló adó terheiről beszélgetnek, nem ritkán halljuk azon észrevételt, hogy vannak többen birtokosaink közül, főként a távolabb eső havasok tulajdonosai, kik hogysem a rájuk rótt terhes adótt fizessék, későbbiek volnának birtokukat átengedni a kormányzásnak, miután az teljes-séggel nem hajt annyi jövedelmet, mint a mennyi adó utánuk követeltetik.

És valóban magunk is tudunk elég havasos helyet, mely az ily állításokról kézzel fogható bizonyítást tehetne.

Pedig ha tekintjük, természetesen a cultiváltabb országokban, az ily birtokok után eső adót, az ittenit ily általános szempontból terhelőnek nem mondhatni. Éppen e csalta meg gyakran az adóírók figyelmét, kik külföldről idevándorolva, midőn látták a természet annyi kincseit, midőn látták p. o. hogy Erdély a birodalomban a nemes ércz termelésben legelő áll, erdőbirtokára nézve pedig az Ausztriai birodalom annyi sok tartománya és országa közt a negyedik hely illeti e kis országot, a legvérmesebb fogalomra jöttek ennek adóképességéről, s miután saját fogalmaik szerint a magántulajdont, államtulajdona gyanánt tekintették, bővséges hypothekát láttak itt a természet dús adományaihoz az ezer milliókra menő államkölesönök biztosítására.

Csak azt nem fontolták meg eléggé, hogy mindazok legnagyobb részben a természetnek elásott kincsei, hogy közlekedésünk, vasutaink hiánya miatt 3,568,009 holdra menő erdőbirtokunkból alig vesz be az ország egy pár millió pénzforgalmat, azt is inkább csak a marosi tutajozás vonalába eső erdővidékről; nem fontolták meg, hogy míg a maros-zéki határszéli havasokon egy százados buklett 10—20 krral meglehet vásárolni, addig onnan alig öt hat ármányira az erdőkopár mezősegen sással vagy marhahulladékkal tüzelnek, s míg az abrubányai havasok lombjai a felhőkben illatoznak, addig Gerenden át befogott orral halad át a kényesebb idegetű utazó delnő.

Erdőbirtokunk ugy áll a termő földhöz, mint 4312 hold a 10,000 holdhoz, tehát az összes termő területnek szintén $\frac{1}{3}$ -át foglalja el, mindamellett éven át nem hajt ki még annyi ől fát is, a mennyi holdból áll erdőbirtokunk. Bruttó jövedelme összes erdőségünknek 3,211,800 ől fa, holott négy öt anynyit kiadhatnának havasaink, s felhasználhatna az ország fátlan vidéke, s kifejleszthető gyáripára, ha a szükséges közlekedési vonalokat előbb apáink in-

dolentiaja az utóbbi évtizedben pedig az egymással tusakodó nemzetiségi és politikai érdekek nyomasztó befolyása el nem hanyagoltatta volna.

Európában alig van még egy ekkora földterület, sőt rajtuk túl nyugat és délfele egyetlen egy sincsen, mely csak még egy mérföldnyi vasutal se kérkedhessék. Régen halljuk e részben a biztató hangokat, s lapunk legutóbbi számában is illetékes nyilatkozat történt egy az ország szívében átvovulandó vasut iránti remény felől; de a halogatásban évek teltek, s a súlyos adóval egyenlő irányban nem hasznosítható földbirtok terhe alatt roskadoz és szegényedik a birtokosság, s szegényedése folytán az alsóbb sorsu nép mind inkább kezd válni adókép-telenné.

Im az állam saját jövedelemforrását kellőleg nemcsak be nem ruházta; de csak egy vasut kelet-kezése is, melyet egyesek állítanak, saját, de egyszersmind az ország és államnak is közös érde-ében, évről évre haladékot szenvedett, és éppen azon korszakban, midőn az államkárptólás által a birtokosság néhány millió forinthez jutva legképesebb lett volna egy vasutra is előállítani a szükséges összeget. Pedig ha fölveszszük, hogy az erdélyi összes ingatlan birtok 239,626,204 forintra becsül-tetik, s elgondoljuk azt is, hogy erdejében, bányái-ban marha tenyésztésre képes legelőiben mekkora jövő fekszik, azon esetre, ha erre, vagy arra ter-ményeinek s készítményeinek piacot nyithat: való-ban megérdemelne ez ország, hogy az állam min-den áldozatával is legalább egy vasut vonulna szí-vén keresztül; mert a közlekedés és forgalom meg-nyitása gazdagítván az egyéneket, életképessé teszi az országot; míg egy kipusztult tartomány csak vándor népeknek való, kik ha azt kiélték, kivadászták, elvonulnak boldogabb és termékenyebb tájakra.

Ily nomád élet pedig többé nem folytatható, mióta a civilizatio a Kaukasusig kezd kihatni.

Most hisz a vasut-engedély meg van, mely az ország szívére vonulva keresztül ugy bányáinkat mint erdeinket, s azok alapján felállítandó gyáripárunkat s tenyésztésünket szerencsésebb forgalomba hozhat-ná; de hol van most a pénz, midőn az ország bir-tokosai másfél évtized óta, megrongált birtokaikat sem voltak képesek beruházni; e mellett a míg éven-kint természetnyei után a hivatalos kimutatások szerint 13,161,470 frt jövedelmet huztak, 12,030,789 frt 68 $\frac{1}{2}$ kr direct és indirect adót fizettek, melyből eléggé kitünik, hogy hazánk 2,168,765 lélekre menő népessége e tíz év alatt leginkább, sőt szinte kizá-

rolag azon 42,118,866 forint összeg hulladékaiból tartotta fenn magát, melyet a földbirtokosság az áll-lamkárptólásul kapott.

Legfelebb még a marha-, juh-, sertés-tenyésztés-ből való jövedelmét számíthatjuk ide, mint nem adó-zottakat, miután tíz év alatti szerencsétlen politikai helyzetünk miatt még azon 2,357,431 forintból is, melylyel az adó, közigazgatási, s bírósági hivata-lok fizetettek, igen kevés bennszülött vevén abban részt, majd mi sem fordult vissza az álladalomtól az ország lakói részére.

Ezen számok, miután az adó leszállítását jövőre sem remélhetjük, elég szomorú jóslatú szolgálunk azon elszegényedésnek, mely elébe hazánk néz, ha csak vasutak létesítése által új piacot, s a nyers anyagok felhasználása s feldolgozása által új jöve-delmi cikkeknek nem terem elő.

Gazdag havasaink százados fáikkal, csörgedező patakaikkal, dús legelőink nemesebb juhok, s mar-hák tenyésztésére alkalmas voltukkal sok reményt nyújtanak a hazánkban felvirulható gyáriparra, s ha nincs töképenzünk, elhozza a vasut a vállalkozó tö-képzenéseket is, s habár ez eredményben a gyár-haszon a másé lesz, de a nyers anyag kelendősége s a productumok általi pénzforgalom közvetlenül a hazára száll vissza.

Látni való csak ez egyoldalú vázlatból is, meny-ni reményt kell Erdélynek kötnie egy keblén át-vonuló vasúthoz, s mennyit még azon jövőhez, mi-dőn egy ily központi vasut kiágazásai kellőleg be-hálózzák ezen terület hasznosíthatóbb vidékeit!

Örömmel látjuk tehát, midőn Királyhágón túli lapjaink meleg szót emelnek a mellett, hogy a ha-zafiak törekedjenek előteremteni a pénzt s létesíteni e mindenképp oly fontos vasutat.

Torda, 1862. jan. 14-kén

Egy pár kedélyes hírlapi megjegyzés a tordai bálók-ról a nagy közvéleményt is, mennyiben ez a mostani ne-hezebb dolgok között ez által is érdekelhetetik, balitéltre vezethetné, vagy tán vezette is; a helybeli közönség egy részének pedig már is — ugy látszik — oly sipot adott szájába, melyet egy ől ház ablakai alatt producáltak, mely arra valóban nem érdemes. Lássuk miert.

A tordai casino az 1834-ki törvényhatósági és orszá-gos mozgalmak után mindjárt, és így azon időben született, midőn a legnagyobb magyar indítványára másutt is casinok, egyesületek és vállalatok támadtak azon a földön, melyen magyar szó zengett; de mint megyei casino 49-el együtt elvesztvén megyei nevezetét, s nagy részt nem e város, hanem a megye jeles fia és tiszteiből alakult alapítói és tagjai vagy a magán élet elvonultságában, vagy a rettegés

TÁRCZA. TÖRTÉNELMI NYOMOZÁSOK a leopoldi diploma keletkezése körül.

KÖVÁRI LÁSZLÓ-TÓL.

(Folytatás.)

Dunod láttá, hogy nyílt uton nem halad-bat, mellé utakra csapott. Ismerte az elvet, hogy meg kell nyerni a főt, s azután a töb-bi után megyen. Teleki Mihályhoz fordult, kiről alkalmasint ő is tudta, hogy levéltárá-ban a császártól, már Kemény János idejéből kegyelme királyi kéziratokat bir... c) őt megnyerte ez ügynek... Vele apr. 14-n, Fogarasvidéken, Teleki kercsesorai udvar-házánál titkos szerződésre lépett, mely ne-vezetes okmány kivonata következő:

Dunod, mint a császár Erdély fejedel-méhez küldött tejbatalmu követe, császára és királya nevében Teleki Mihály, b) Erdély főtábornokának ígérte: 1) hogy ő felsége Telekinek minden eddig ellene elkövetett tetteit feledékenységbe bocsátja; 2) hogy kegyjellül, mihelyt a Tököli magyarhoni uradalmi a császár kezébe esnek, azok je-lentékenyebbjei közül egyet kapni fog; 3) hogy most, a török-Magyarországhoz tartozó földön, a mint a Teleki jószágai a császár kezébe esnek, neki visszaadja; 4) ígére éven-ként titokban fizetendő nyugpénzt, mely-nek mekkoraságát a császárra bízták; a) 5)

ígérte, hogy ha a császárnak teendő szol-galataiért ellenségei támadnának, azok ellen védi, azoknak el nem árulja, személyét ki nem szolgáltatja; 6) hogyha e szolgál-táért Erdélyből kiűznék, javaitól megfosz-tatnék, a császári földön menhelyet s illő tartást biztosított; 7) ígértetett, hogyha ezért fogságba esnék, a császár kiszabadítja; 8) kikötöttet, hogy maga s családja vallását szabadon gyakorolhassa; 9) kölcsönös esküt ígértek arra, hogy a szerződést titkon fog-ják tartani. Ezzel szemben, az ismét emle-getett titoktartás mellett, Teleki ígérte: 1) hogy czéljok kivételére, a török háborút, a császárnak kedvezőleg, elmozdítja; erre nézt 2) gondja lesz, hogy az erdélyi és csá-zári seregke érintkezésbe jöjjenek; 3) ígérte, hogy a császári seregnek évenként bizo-nyos élelmiszert eszközöl; 4) hogyha az oláh-országi vajdanak arra szüksége lesz, kies-ziközli, hogy Erdélyben keresztül mehessen; 5) hogy minden erejével oda fog munkálni, hogy azon két előterjesztett traktá, melynek egyike Erdély és a császár, mint magyar királylyal, a másik Erdély s a keresztény szövetségesekkel szerződést illeti, teljesedés-be menjen. a)

Ez okmány kelte perczétől Erdélyben a dolgok egészen új rendre kezdődött. Teleki gróffá nevezetett, de ugy látszik, nem fo-gadta el, legalább a legmélyebb titokban tartotta. b) S egy politikát kezdett követni, mely még az éles szemű Bethlen Miklóst is kijátszta, mennyiben ki tudta vinni, hogy ő folyvást német-ellenest játszott, s hogy az

ellenzék csakhogy opponáljon, folyvást ke-zére dolgozott.

Czéljának minden, s többek közt ez évi török-osztrák hadjárat is kedvezni látszott. A császáriak jul. 31-én Esztergomot ostrom alá vették, s aug. 13-n Eszéknel, aug. 16-n Esztergombán, sept. 16-án Budaknál fényes győzelmeket vívtak. Tököli, illetőleg a magyar elgútlelenek sem voltak a császá-riak ellenében szerencsésebbek; többek közt sept. 23-n Eperjest is elvesztették; mire azon kellemetlenség következett, hogy a midőn a török békeajánlatot tett, a lothringeni her-czeg zálogul Tököli kézbeadatását tűzte; kö-vetkeztében Tökölit a váradi basa oct. 4 én elfogatta, mi pártját oly zavarba hozá, hogy oct. 25-n főfészköket, Kassát is elvesztet-ték; mire a hős Petneházi egész dandará-val át állt, s alig maradt együtt 3000 em-ber: mit aztán az, hogy a nagyvezér a vá-radi basát Tököli kezébe adá hogy megfoj-tassa, már jóvá nem tehetet. a)

A Tököli iránt mutatott e kitüntetés híre még nem jött volt Erdélybe, a midőn oct. 24-n Fejérváron országgyűlés nyílt meg. Bár az általam eddig látott törvényezikkekben nem fordul elő, de alkalmasint e gyűlésben kellett lefolyni annak, hogy Tökölit no-tázzák, s erdélyi uradalmait elkobozák. Any-nyit mindenesetre látunk, hogy a megfogott Baresai Mihályt, mert Tökölivel levelezett, e gyűlésben notázzák; a Tökölihez szökött jobbágyokra, székelyekre büntetést szabtak; de látjuk egyszersmind azt, hogy Görgeybe, fel nem fedezett bűnnel vádolt embereket fogdostak össze. Hogy nagy törvek voltak készülöben, az itt hozott törvényezikkek már

nyíltan mutatják; azon ürügy alatt, hogy e végvárakat eleséggel kell ellátni, gabona-adót vetettek az országra; s kimondva, hogy a török gyengülése az országra veszedelmet hozhat, a fejedelmi tanács mellé Bánffy György, Gyulafi László, Kemény János, Bethlen Miklós és Pál, Toldalagi Já-nos, Daniel István, Alvinczi Péter, Bán-ffy Farkas, Mikó István, Toroczai Ist-ván, Gyulai Ferencz, Kálnoki Sámuel és Farkas, Kendeffy János, Bálintit Zsigmond, Apor István, Inczédi Pál és Mihály, Kabos Gábor, Hegyesi István, Ugron Ferencz, Alsó János, Rédei Já-nos s mások személyében mintegy 30 tag-ból álló deputatiót, honvédelmi bizott-mányt neveztek, hogy a baza java s meg-maradására mindent elkövessenek; s mi leg-legfontosabb, Haller Jánost, Pernyeszi Zsigmondot, Miles Mátyást és Inczédi Mihályt Bécsbe menendő követeknek választák, ellátva felhatalmazással és utasítással, mit azonban nem ismertük. a) E volt az első nyílt követség, mely Erdélyből egyez-kedést ment kísérteti.

(Folytatjuk.)

JUDITH TÖRTÉNETE.

VI.

(Folytatás.)

— Mit mondasz, asszony! azon uri nő néma volt.

— Igen, néma és ürült. Férjem mondotta haldokolva, hogy sokat kelepelt a nyelve,

a) Törvényez. Mike, Art. Diet. III. 439.

o) 1862. febr. 28. és jun. 4-ül.

a) Ezer aranyot kapott évenként. Bethlen Miklós II. 65.

b) Kemény J. kiadásában grófnak iratik, de a kéz-alatti példányokban e cím nem jön elő.

(q) Okl. J. Kemény Notitia cap. Alb. I. 145.

(r) J. Kemény Diplomatar. IX. 503.

a) Cserei M. História. 164.

és bujdosás messze és titkos távolában vagy egyéb körülmények sulya alatt, azokat annyira elvesztette, hogy huzamos időn keresztül alig tiz, tizenöt tagnak kellett erőfeszítés, áldozat által fentartani. Régi helyiségéből kiszorítván a kiadó szállásokban szűkölködő Tordán nehezen lehetett még csak annyit tenni is kapni, hol megállhasson; s ezen is alól és felülről jobb és balról jövő titkos és nyilvános megátámadásokat, a helybeli értelmiség egy része részvétlenségét sat. szenvedvén, sőt szándékos megbotkoltatására párt alakulván, minden pártfogás nélkül csak egy néhány lelkes ügybarátnak maradt fenn a léteérti küzdelem. Bekövetkezett még az is, hogy utóljára bármily szerény követelést kielégítő szállás casino számára nem találtatott. A város tisztelt előjárói és képviselőivel lépett aztán oly kötésre, hogy azon helyet, hol most van, kijavítva, egy pár szobával az épületet megtoldva, s minthogy a városnak már bálterme sem volt, az eddig hol laktanyának használt, hol katonai kórodának szánt és elhanyagolt épület egy részét az ide való viszonyokhoz képest kielégítőnek mondható bálteremmé, a város némi segédelmével is, a casino átadomította; s megmaradván ekkor is a már ezelőtt is használt báltartási jog, s ez a csekély haszon mellett azért is szükségesnek találtatván, hogy egy és más fogadósoktól sat. megkísérlett, de több okokból elhallgatást érdemlő, és ki nem elégtű bálók helyett, legyen a város központján, egy erkölcsi testület rendezése alatt, ennek érintkezésével oly helyen, hol az anya, ha eljött, ne szégyelje meg, s városunk minden jóra és szépre fogékony keblű ifjai és leányai találkoznak s ha tetszik táncoljanak, a káoszok és pártok választó falai leomolván, uri és polgári nevezet megszűlvén s a kettő mintegy összeolvadván, szent hazánk miveltését, mulatozás között is, minden ide tartozható nemesebb vállalatokat, ha csekély erővel eszmecsere és tett által is, munkálja, segítse. Miről ha rá szükség lenne, statisztikai kimutatással is szolgálhatunk.

Meg kellett e hosszú bevezetést tenni, hogy félre ne értessem, hogy mint a munkai lovag kopját ragadni ne látassam a napi hírek szemlélma ellenében, hogy a mi ezután jő, legyen rövid s következzék önként. Ne vélték mások, mintha a tordai casinó tagjai ne tudnák mi a becsület és hazafiság, s hogy másnak kellene azt megtanítani arra, hogy a szent ügy 1861 melegeben elhintett magvait meg kell őrizni 62 hideg télben is minden igaz kebelnek. Ugy hiszem, hogy a casinó választmány vagy gyűlés jelenlévő tagjai midőn az időre bálókát rendeztek, onnan indultak ki, hogy rendezni kell jogmegtartás és kötelezettség szempontjából tekintve a dolgot; s félni lehetett, hogy ha nem tesszük, a juris prudens ama ravasz, de mondhatni igazságos jogelvet fogják alkalmazni: a ki nem él jogával, elveszti azt. A bálók száma sokascska az igaz, s jött is rá egy pár prosit, proficiat, conductaque; de a fenéből elvet egy vagy tiz egyaránt döntheti, vagy erősítheti, s hivathozhatni egy nagy észrevételre itt is, melyet egy nagy author mondott, hogy a ki a törvény egy betűjét megren-totta, az az egész törvényt megren-totta. Ennyit a mélyen tisztelt nagy közvéleménnyel szembe.

A mi pedig azon hamis felkapott sipot illeti, mely éjjel felragasztott kotyájából betanított darabjait a színpadon játszodja, s magából publicumot is csinál, szívesen kérjük menjen sipolni máshova; mert a casino nem érdemli ezt. Az a szó, melyet mondanak, az a közvélemény, melyet itt játszanak, az a modor, mely pasquill szerűleg lépik fel, s magára az éj takaróját ölti, mind nem olyan, melyre mint az udvaronc XIV Lajosnak hajlongva akárki is mondhas-sa: hányat méltóztat parancsolni. *) X.

Torda, jan. 14-kén 1862.

Ugy ez év, mint a politikai élet rideg-fagyos telén ma érzékeny napunk, is volt. Megérkezvén a kinevezett főispáni

*) Vannak valóban casinók, melyeknek legfőbb jövedelmét a bálók adják. Ha azonban a közhangulat nem igen kedvez a táncos estélyeknek, lehet azok helyett zene- és felolvasási estélyeket is rendezni. Egyébiránt egy bizottság programját sem lehet előre megbírálni. Az idők sebesen változnak s a farsang hosszu.

Szerk.

de rendetlenül, mint midőn a felhuzott óra lefut. Nem lehetett egy szavát is érteni, nem is beszélt vele uram, mert az asszony, mint eszeveszett futott fel az oldalra s egyenesen elültt amarra, azon az erdőn, a mely Várad és Kibéd közt száll alá a Küküllő-völgyre.

— Talány, mind újabb talány, — mor-mogá magában Kecseti — nyomozódásaim mind nagyobb tömkelegbe visznek. Tündér-nő ő, hogy mindenütt járt, mielőtt hazaér-kezett. Féltéi távollét s azóta minden feled-ve van — senki sem látta őt bűnének jelei-vel. S ki mondja meg most ama halvány arcáról, hogy a rajta levő bánat anyai epe-dés, valahol elrejtett gyermeke után. Ő ész-lyesebb volt s kisiklott boszum s hatalmam alól. Kétségtelen, hogy egyszer Magyarhon felé visszaindultak; nyomukba akadtam, s Bánfi-Hunyadnál vesztém nyomukat. Nehány nap múlva anyja látható volt, de Judith nem sehol. Azt hirdették, Bécsbe utazott. Ki lel-hetett reá e népes városban? És im most ez agg nő fejemet összezavarja. Talán itt volt ő ily közelben? s talán nevette nyomo-ru tüpenkedésemet? Ah a boszuvágy, a sze-relem egyaránt gyilkolja keblemet. Szeret-ném birni őt, keblemre ölelni s onnan egye-nesen lökni a vérpadra.

— Miről gondolkozik, uram, — szólítá meg az agg székelynő.

— Igen, valóban elgondolkozik, de tér-jünk a dologra. Nem szólott a férjed vala-mint Vaszilikánról, nem hallszik híre Sová-radon, hogy amaz agg boszorka valami tit-kos gyermeket rejtget?

— A mint azon pásztorházat az örült uriaszony sikoltozva és fenyegetőzve el

hagyta, csakhamar megérkezett Vaszilikánól. A kunyhóban élénk női vagy gyermekszól-tozás hallzott, férjem odasietett kevés tana-kodás után. Az ajtó keményen be volt zár-va. Zörgetésére Vaszilikán felnyitá, de benn sötét volt, mert már estészürkület vala. Uram látván, hogy nincs semmi veszély, magukra hagyta őket, de bizonyos az, hogy az agg boszorka uri rendű nőknek mondhatott jó-slatokat.

— Jóslatokat? — kérde fontolgatva Ke-cseti. — Igaz, lehetett akárki más éppen úgy, mint ő. A nő hajt a bűvöletekre s föl-keresi a varázslók tanyáit. Mi gondom rá? S miért éget ez olthatlan boszu tüze? Mi ez akaratlan firkészség, mely bennem lelki örülltséggé vált? Ah Judith, szerettelek, oly igen szerettelek, hogy le nem vetkőzhetem irtózatoss gyűlöletemet. Menj öreg — folytatá hangosabban, a koros székelynőnek néhány fillért dobva elébe — félszeg előadásod csak boszant és gyötör. Nem tudsz világosan be-szélni.

— Mindent elmondék, uram, mondam, hogy az uram baldokolva monda, a mit mon-dott s a kiegészítő gondolatokat a halál keze zárta bele.

— És nincs-e ez előadásnak összekötte-tése Oláh Miklósné sorsával? tündött Ke-cseti, minután az agg nő eltávozott. A szél-hűdés elnémítá őt, s a nem beszélhetős örüll-tésé fokozta gyakran nehez lélekállapotát. És Judith halovány és nem gondol az élet-tel. Ha vallása birna szerzetekkel, régóta a kolostorban imádkoznék Maróthiért. Ah e csuklyás baráttól, mint irigylem azon sze-rencsétlenségnek is, melybe én löttem őt, boldogságát. Ha a bitófn függének félhalva,

helyettes Züllich István ur átveendő már csak volt főispán b. Kemény György ő mlgától a megye kormányzását, a volt főispán elbucszott a megyei tisztségétől, s közvetve mivel a bizottmányi ülések előlegesen betiltattak, a megyétől.

Főispán ő mlga felolvasatta gr. Crenneville Lajos ideiglenes főkörmányzó ő nmlga rendeletét: mi szerint ő mlgát főispáni hivatalától fölmentti, s helyettesül Züllich István urat nevezi ki; főispán ő mlga megemlített: hogy a kormány a maga rendszerét keresztül viszi; de azért kérte a tisztikart: hogy le ne mondjon, mert oly elem to-lakodik be, mely a rend érdekében sem lenne kívánatos. Megköszönte a képviselő bizottmány és tisztikar általi gyá-molittatását, s könnyek között érzékeny búcsút vön. Az egész ház könnyezett; mély megindulás kifejezése tilt az ar-czolon.

A volt főispán ur az új főispáni helyettesnek be-mutatta a kerületi tisztikart, mint a legjobb tisztikart ajánlván főispáni helyettes urnak, ki kézzszorítások után rövid beszédet intézvén aboz, ígérte loyális eljárását és biztosította mindenről, a miről biztosíthatta. Ugy halljuk, volt főispán ő mlga a megye felső kerületét szintén külön fogja a főispáni helyettes urnak transponálni. Mi fog ezen tisztikarral történni? szintén nem tudjuk.

Sz. L.

Al-Csernaton, jan. 8-án, 1862.

A mai napra újból tetszett kézdi egyh. vidéki esperes n. t. Szini János urnak quindenalis széktartását rendelni ide Al-Csernatonba, a „K. K.“ 196-dik számából már ismert kényelmes szállásra, s jölehet a november 27-kén tartott quindenalis szék, miként az idézett mult évi 196-dik számú „K. Közlöny“ tudósítja is igen helyesen és alaposan meg-jegyzí, e tárgyban interpellálta a t. t. esperes urat és hatá-rozatilag ki is mondta „noha rosszszalja t. t. esperes atyánk-fának ezen törvénytelen önkényes eljárását, széktünk mind-aztal, hogy a peresek rövidséget ne szenvedjenek, az uttal és utóljára megtartatik a székezés itt Al-Csernatonban, jö-vőre nézve pedig szorosan ragaszkodik az oct. 2-án hozott határozathoz“, mely a széktartást az ott felfejtett okokból K. Vászárhelyre határozta áttétetni; mindazáltal megtörtént a mit közlünk talán senki se remdelt t. i. a n. t. esperes ur harmadszor is megtette a maga hatalmas, de törvénytelen és önkényes rendeletét; bizonyosan azon bidelemmel, hogy a szék tagjai ragaszkodva elébbi osztatlan határozatukhoz, nem fognak megjelenni s ezután valahogy felperesi szerepet vehet fel az eddigi vesztett alperes, de nagyon megalódott, a midőn a széket teljesen együtt találta és pontosabban mint valaha.

A szokott elnöki hideg üdvözlét elhangzott, mint más-kor vizhang nélkül. Jegyzőkönyv olvasás után jegyző atyánk-fia s utána a szék minden tagjai által, a pater et filius ki-vételével, igen helyesen és ildomosan kifejtetett, miszerint az october 2-án hozott és november 27-én megújított határo-zat értelmében Al-Csernatonban törvényes széket tartani nem lehet; nem is azért jöttek össze a szék tagjai, hanem bi-zalmatlanságot szavazni a n. t. esperes urnak és önkényes, a szék határozatát számba nem vevő eljárását a fentolaltu püspök urhoz feljelenteni s a mi esendes egyházi életünket felzavaró s egyház vidékünket a külsők előtt prostituáló el-járások ellen megolalmazni. Mely határozat hozatala előtt és után egy egész napon keresztül többször megújított ké-relem után sem változtatván meg a n. t. esperes ur szán-dékát, a szék újból hozzá kezdett a tárgyalásokhoz, egy és később egy második székből kilépésével.

Hogy a n. t. esperes ur felvitte ügyét a főtiszteletű püspök urhoz? vagy nem? Ugyisint, hogy a mult évi már idézett „egy ott lévő által“ rearakott igazat akar-jae és fogja-e tudni megezáfolni? *) Azt nem tudjuk, hanem

*) A t. n. t. esperes ur beküldte hozzáunk védíratát, mely azonban szór-on túl terjedelmes lévén, mai postán felszólítottuk, hogy rövidbben s szorosan a tárgyrhoz tartva magát, adja feleletét. Szerk.

azt tudjuk és pedig fájdalommal, hogy miolta ezen igen keresett szép hivatalra fellépett, mores mutati sunt, a bi-zalom és szeretet lánczai szakadoznak, a mit bizonyos igá-zol nem egy, hanem több ott levő.

Bukarest, január 10-én, 1862.

A „K. Közlöny“ szerkesztőségének! Egy öröm-tünne-pélyről akarom tudósítani e lapok tisztelt olvasóit, melyhez hasonlóban ritkán részestül egy-egy művész hazánkfa külöl-dön, az itteni színházban pedig bizonyosan sohasem ré-szesült.

Ő szerinti karácson első napja volt. A színpadok az ünnep daczára kiosztattak, ez magában a mily szokatlan épp oly meglepő volt, de csak bamar jól esett olvasnunk, hogy e különös kedvezményt egy kedves hazánkfa Ste-ger Ferencz nyerte, az ő jutalomjátéka volt. Maria di Rohan, Sobardo és Otellóból kiválogatva a szebb és érde-keesebb részek már előre élvezetes estével biztattak. Meg is telt este már korán a színház egy mint midőn tavaly a Hunyadi a magyarok adták, csak hogy talán még fénye-sebb, még előkelőbb közönség, minthogy most a nagy bojá-rok is honn vannak.

A mint a függöny fölrepült, oly renditő tapsviharral üdvözlötett Bukurest kedvence Steger Ferencz, melyre még ő sem várhatott, mert látszott, hogy igen meg volt ihletődve több perczig. Ezután hagyták játszani s csak felvo-nások között hívták ki, mindannyiszor három izbe. De a mint az utolsó felvonásban énekelni kezdett, mintha érezte volna a közönség, hogy már csak néhány perczig fogja él-vezni gyönyörű énekét, egyszerre taps és örömríadással üdvö-zlő kedvezencét. A páholyokból hlni kezdettek a virágfüz-rek és repülni a színpadfelé a fehér galambok, lábakra kö-tött csinos levélkéket röpitvén magokkal; a páholyok ajtai is az alatt megnyitlák és mindenikbe fehér selyem szalag-al átkötött igen jólalált litographirozott arcképe osztott ki művésztünknek, feje felett pedig aranykeretbe foglalt és szép magyar nemzeti koszorúval ékített arcképe bocsátott le lassan-lassan, hogy azt az egész közönség kényelmesen lát-bassa. Ennek látására a közönség ismét oly örömríadással üdvö-zölte, mely több perczig szünni nem akart. Nem volt az egész színházban egyetlen ember, a ki ne tapsolt és ne bravozott volna és felállva feléje nem integetett volna. Öröm-teli kebellet távozott mindenki a színházból, a románok azért, mert e saisonon magokénak mondhatják Steger, mi pedig, mert őt hazánkfiának nevezhetjük. Csak midőn a színházból kijöttünk, akkor ébredtünk fel a rideg valóra, ekkor vetlünk észre, hogy hisz mi külföldön vagyunk, hogy ennek nem itt, hanem Pesten kellett volna történni. Meddig fogjuk még mi magyarok a pusztá dicsőségével beérni?! Szép az igaz, hogy ha ilyen kitértő művészeket itt a külföldön is miénk-nek mondhatunk, oh de sokkal szebb volna az, ha e dicső-ség sugárai a haza szívéből ömlenének szét nemzetünkre. Oh az az idegen kenyér ha még olyan fehé r is, olyan izetlen. Az ég nem büntethet balandót erősebben, kinek honért égő nemes szívet és lelket adott, mintha távol tartja a szeretett édes anya kebelétől.

Ugy fáj az lelkünknek, midőn ha az utcára megyünk és mindjárt ezt halljuk utánunk susogni „streinu“ idegen. Oh hazám, légy te boldog s öleld kebeledre minden buj-dosó magzatodat egykoron!!

Meg nem foghatom a román lapoknak színházuk iránti bűnös közönyét. Anyi lap közül nincs csak bár egy, mely a színház előadásokról rendszer rovatot tartana. Nem bírál itt senki, nem törődik senki a nemzet legszentebb érdeké-vel, a színiügygel. A taps és bravo mint a fűtty, nem hat-nak kívül a színház falain. E helyett vizenyös fordított ro-mánocskákkal, regényekkel és sivár dulaodó pártezikkel töltik meg a lapok hasábjait, melyeknek nagyobb részét leg-feljebb az író és javitnok olvassák el.

Koos Ferencz.

s hallanám vagy tudnám bár, hogy Judith érettem imádkozik, örökre birni kívánám ama fuldokló és meggyalázott életet is, s nem cserélnék mostan sorsommal, midőn tudom, hogy ő gyűlöl és utál... Gyűlöl és utál és én boszút sem állhatok.

— Uram, uram! — szóló e perczben su-sogva egy cseléd, ki halk csórtetéssel köze-lít Kecseti felé. Az est kedve a lesvadá-szatnak. Kétségtelenül egy izmos nyulat lát-tam odatovább egy bokorra bevonulni.

A nap eltűnt volt már a láthatárról s az estszürkülettel a hold hideg sugara vetél-kedett.

— Igazad van, Tóbiás — szóló Kecseti — vadászni jöttünk ide. Menjünk.

Bíró Tóbiás, most Kecseti hű szolgálja — egy bokorra mutatott s Kecseti csakhamar cseléba vett ott egy tárgyat, fegyvere eldör-dült s egy nyul bukkanva ki, sietett az el-esett vadhoz.

Tóbiás ezalatt az oldalon lélekszakadva kezdett kacagni, de jó kedve hamar rémü-lésre változott, mert Kecseti puskája a má-sik perczben orra előtt karikázott el, s ágya úgy vällba csapta a szerencsétlen fuvalást, hogy nyekkenve zuhant alá a földre.

Kecseti nem elegezte meg ezt. Indulato-san rohant a földre hullt szolgálra s össze-vissza rugdosva őt lábával, kényszeríté, hogy az imént lelőtt nyul fejét rájga meg; és a szerencsétlennek ránya kellett azt mindad-dig, míg szája teletelt nyulbőrrel, mohával és elszáradott begyi füvel s egyszersmind urának is bősé dűbe lecsillapodott.

Vadászatokon olykor alkalmat vesznek a vadászok az éleczkre. Tóbiás igen rozsol választá ki az időt arra, hogy egy korábban

meglőtt és megnyuzott nyul bőrét mohával s száraz hegyi füvekkel kitöltve, urát egy neveltes vadászkaland bősévé tegye.

De másrésről a jelenet hasznára vált Kecsetinek, ezáltal alkalmá volt szolgálján kifujni dühét, melyet Judithra vetett lázas gondolatai keltének fel lelkében. És mint minden indulatos ember, midőn összekala-pált hű Tóbiását meghunyászkodva és vég-telenül elszomorodva látta, feltűnt magatar-tásán, hogy már banni kezdé hevességét.

— Vedd e kulacsot, bolond — szóla Tó-biáshoz — mosd fel a pálinka felét sértett válladra, s a más felét idd meg vigasztalásodul.

— Kösönöm, uram — szóla Tóbiás, de ha megengedi, csak is belső kurával akarok élni. Azt mondják az orvosok, jobb az; s si-keresebben gyógyít. Aztán végre is az Ur Isten begyógyítja a sebet; de a szomjat csak az ital enyhíti.

Kecseti könnyülést érte kebelén, minután látta, hogy Tóbiás a kulacs szerelme által megvigasztalódott, s többé semmi feltudással nem viseltetik iránta. Igen megszánta a sze-gény kincsekkel álmadozót. Ingerült kedélye egy egészen más állapotba ment át. A ha-rag szenvedélye kivibazott onnan, hogy a lélek titkos szenvedései érezhetőbbekké le-gyenek.

— Szánlak, Tóbiás, monda, de te inkább szánhatasz engemet. Téged emberi gorma-ba-ság bántott s azt is te hittad fel gondala-nul és rozsol választott elmcézségeddel; ám engem a sors gormasága kinez — azt nem gyógyíthatja sem a mámor, sem a józanság. Üldözött és szerencsétlen vagyok a nélkül, hogy e sorsot kerestem volna. (Folytatjuk.)

Adakozás. A marosi egyházmegyéből és M.-Vásárhelyről az oláhországi missio számára, most második ízben 34 fr. 65 kr. o. e. még pedig adott: A) Az egyházmegyéből: A helyi ekklesia 1 fr. 60 kr. A m. sz. királyi ekklesia 1 fr. 17 kr. B) A marosvásárhelyi ekklesiából: Az ekklesia pénztárából 10 fr. Hirdetésből 3 fr. 59 kr. Kéregetésből 18 fr. 29 kr. Összesen 34 fr. 65 kr. o. e.

Az utolsó kéregetésből gyűlt össze adott Dósa Elek jog tudor 5 fr. Péterfi József esp. 1 fr. Péterfi Károly pap 1 fr. Vaskedi Filip Lajos 1 fr. Tompa Adámné 1 fr. id. Jenei József 1 fr. Hegedűs Lajos pap 1 fr. öz. Máté Farkasné 1 fr. Görög Elek 1 fr. Szűcs Nagy Mihály 1 fr. Többen krajezáronként s többnyire név nélkül adtak 4 fr. 29 kr. mi is együtt teszi a fennebb kitett összeget 18 fr. 29 kr. o. e.

M.-Vásárhely január 8-án 1862.

Péterfi József
esperes.

Nyilttér.

(Válasz t. Kasza András urnak)*

Ön a „Kolozsv. Közlöny” idei 5. számában „Nyilttér” rovatában föllepített vérdíj tordai tanácsot; és otalma alá venni a tordai főhadnagy ön által sem titkolhatott törvénytelen eljárását.

Mi a tisztelt tordai tanácsot illeti, kimondtuk: hogy a katona executionának ránk és polgártársainkra a bor behozatali taxa (nem pedig borforgászatási közvetett adó) fölhajtása végett kieszközölését nem akarjuk a t. tanács, hanem a főhadnagy művének tekinteni. A tanács tagjai között vannak kétségkívül tisztelekre méltó egyéniségek, kiknek loyaltitásban nem volt okunk kételkedni; kik hiszik: hogy ha nem is „nyilvánosan”, minthogy a tanács ülésnek nem nyilvánosak, de fölleptek a főhadnagy által czélba vett s végre is hajtott törvénytelenség megelőzésére. Azonban sikertelen, mint a példa mutatja.

Ön azt mondja: föl kell vala lépünk ezen törvénytelenség orvoslása végett képvisleti közgyűlés megtartására. Amde honnan tudhattuk mi előre: hogy a „meny-kövek” ellenünk kovácsoltak? Honnan tudhatta a városi képviselő, melyre ön a törvénytelenség egész súlyát hárítja? Ennek nincs értelme. Aztán biztosít-e t. Kasza András ur: hogy föllepéstünk a városi képvisleti gyűlés megtartását eredményezze? Engedje meg ön, hogy ellenkező adatok alapján kétkedhessünk. Sokra telne itt azon tényeket regisztrálnunk, melyek a közgyűlés híre, tudta és kifejezett akaratján kívül történtek az alkotmányos élet műfolyamának megindulása óta. De annyit engedjen meg ön ki mondanunk, hogy a korábbi és közelebbi körülmenések teljes ismeretével nemcsak birunk, hanem ezen ismereteket naponta drágán megfizetjük. Mint ezt — most más adatokat elhallgatva — a jelen példa igazolja.

A hazafiságról, mely most oly különböző kiadán; nép kegy-vadászatról, melynek most oly rossz ideje jár; nép boldogítási törekvésekről, melyek most oly terméketlenek, tartott épületes leczkét illetőleg egyebet nem tanulhatunk, mint azt: hogy az elnyomott, ha elpanaszolja nyilvánosan fájdalomát, büntet követett el, mely ötöt „a családi körben”, a „szülőföldön”, és a „haza” színe előtt megbélyegzi, míg az elnyomó, ki a kezébe adott alkotmányos hatalommal visszaélve polgárokat katona executiót küld oly tartozások fölszedésére, melyek nem adó tárgyai; ki nem csinál titkot abból, hogy sem nem érzi, sem nem érti a helyzet fontosságát, maga többek előtt kérdőleg így nyilatkozik: „mit beszélnek annyit alkotmányról, alkotmányos elvekről? hatalom... és, és punctum;” kinek ezen naiv nyilatkozattal ténylegesen rövid idő alatti szereplése alatt következtetéseket szemére vetni nem lehet, mire nézve fájdalom, kétségbe hozhatatlan adatokkal birunk mind közmind magán ügyekben az ilyen: az elnyomó, a jó hazafi babérjait érdemelje ki.

Ezek szerint az elnyomás védelmére irt sophismában, mert mi egyszerű polgárok is az igazat a hamistól megtudjuk különböztetni, mineknél fogva még az sem áll: hogy a városi allodialis pénztár igényeit irányunkban s polgártársaink irányában polgári uton érvényesíteni megkísérelték, de nem sikerült, nem látunk egyebet, mint az elnyomott jog és törvényes igazság keserű gunyirát. Tehát csak csinyán a törvénytelenség védelmével, mely midőn védelmező fölfogásának árnyékoldalait mutatja ki, azt utolagos jóváhagyása által szintén felelőssé teszi! Torda 1862. jan. 12-én.

Ország György s. k.
Ferenczi Márton s. k.
Gazner Imre s. k.

KÜLÖNFÉLEK.

— Kolozs megye közönségének s főleg a jogügyleti kérdések által érdekelte felek szükséges feltevése végett, köteleességünknek ismerjük egyszerűen közudomásra hozni azon fontos eseményt, mely szerint ezen megye törvényes derékszéké tegnapi napon tartott rendkívüli ülésében határozatilag kimondta, miszerint bíraskodási tisztének folytatását felfüggeszteni kénytelen, minután további bíraskodási s jog a újabb törvénykezés iránti rendeletek s névszerint a f. kir. főkörmányszéknél 1861. karácson-hó 17-én tartott üléséből 1448. törv. szám alatt kelt rendelet által oly felelősséggel köttetett össze, melyet a bírók nem vállalhatnak el. Egyszerűsített felirat határozatát a f. kir. főkörmányszékhöz, mint legfőbb törvényszékhez.

— Az erdélyi országos pénzügyigazgatóság következő rendeletét tett közzé: „Az akadályos elmozdítására, melyek a dohánytermelésnek a kormány részére teendő bejelentések beküldésekor előírtaknak, jónak látta a cs. kir. magas pénzügyminiszterium 1861. évi december hó 28-dikán 64408/2074. szám alatt kelt kibocsátványa alatt az 1862.

évi termelési évre megengedni, hogy ezen bejelentések, a törvényesen kijelölt helységi előjárások és bevált hivatalokon kívül, a pénzügyi őrségeknél is bevéssenek. Mindazáltal a közönség arra figyelmeztetik, hogy csupán az ilyen bejelentések a dohánytermelésre még semmi esetre nem jogosítanak, hanem arra a hivatalos engedély megnyerése okvetlenül megkívánatik és azok ellen, kik engedély nélkül, vagy a kiszabott ténél több dohánytermeléssel foglalkoznak, az ily áthágásért a törvényes szabályok fogják alkalmaztatni.”

— A „Vaterland” írja: A „Scharf. Corr.” azon közlése, mintha a gr. Crenneville által kiadott utasítások egy része az erdélyi megyékre vonatkozolag, újabb legfelsőbb határozatok folytán elavult volna, alaptalan, sőt a legutóbbi legfelsőbb elhatározások, melyek folytán az igazságszolgáltatási orgánoknak magasabb fizetés rendeltetett, éppen csak eszközül szolgálhatnak arra nézve, hogy azon utasítások távolíthassanak. Amaz előbbi s ezen utóbbi utasítások egymást egészítik ki s egy program gyanánt tekinthetők. Ezen okmányok szoros összefüggése mi kétséget sem hagy a fellett, hogy azon államférfi, ki az erdélyi kormányzás élén áll: gr. Nádasdi, a február 26-iki álláspontra foglalta el, s ennek elismerését követeli minden megyei tisztviselőtől.

— Visa helységekből hozzánk küldött gyászjelentés szerint ottani birtokos s nyugalmazott őrnagy János Mátys jelen hó 2-dikán jobb létre költözött. Az elhunyt, mint a közjó buzgó pártolója, a nemzeti irodalom hő barátja volt ismeretes. Végrendeletileg muzeumnak is megemlékezett s egy értékes platina pénzdarabot hagyományozott. Béke poraira!

— A „P. Lloyd”-ot idei 3-dik számában a megyei provisoriumról írott cikkeért hivatalosan megintették.

— A „Sch. Corr.” szerint kormánykörökben azon hír kering, hogy a magyarországi románok élénk kíváncsiát egy patriarchatu felállítására iránt teljesíteni akarnak. Egy eldöntő határozat azonban csak canoni uton történhetik, s azt a szerb patriarcha megválasztásának kellene megelőznie.

— Ugyan a fennebbi lap írja, hogy a magyar disponibilis hivatalnokok sorsa egy közelebbi miniszteri tanácsban fogna eldőlni. Hozzávetőleg ezen urak m. e. 5000 vannak, 2000 Magyarországon s 3000 az örökös tartományokban már csakugyan jórészt alkalmazva van.

— Pesti lapok írják, hogy a szard király Magyarodi alezredes és Schreiter őrnagy hazánkfiait a savoyi keresztrenddel, s lovagi czímmel ruházta fel. A savoyi renddel nemesi rang, s 400 ffrt évi díj van összekötve, s csak is csataterén szerezhető meg.

— Teplicztől $\frac{3}{4}$ órányira eső Wseback faluban egy csizmadia lemeszárította nejét és öt gyermekét, kik közt a legidősebb egy 16 éves leányka volt. E szörnyeteg családfő is elhunyt, vélemény szerint vízbe ölte vagy felakasztotta magát.

— A magyar mágánások gyűlése Kalkburbán, a mint a magyar lapok értesítéseiből látszik, csak bécsi hírlapi kacsának bizonyult be. Forgács gróf amaz időben el sem hagyta Bécest.

— Az elszaporodott rablások miatt Somogy megyében is rögtön ítélő bíróság hidtetett.

POLITIKAI HIREK.

Olaszország. Ujházy László 1849-ben Amerikába kivándorolt, ismert hazánkfiait az északamerikai Egyesült Államok kormányának anconai konzulátus nevezte ki, s ezen minőségében a turini kormánytól az exequatort meg is nyerte.

Az olasz és a francia kormány közti viszony naponta feltűnőleg bensőbb lesz. Kivált a francia-olasz kereskedelmi szerződés létrejötte óta Benedetti ur, a turini francia követ, nagy előzékenységet tanusit a Ricasoli-kabinet iránt. Azonban a „Pays” mindamellett folytatja támadásait a Ricasoli-kabinet ellen, s úgy véli, a pénzügyi előterjesztések által meg fog bukni a parlamentben.

Garibaldi nem jelent meg, mint előre hirdették volt, a január 11-dikén Humbert herceg elnöklése alatt tartott nemzeti lövésznappélyen.

Hir szerint Ricasoli magánkörben oly nyilatkozatot tett, melyszerint Mazzini engedélyt fogna kapni a hazájába való visszatérésre.

Rómából írják, hogy a római francia helyőrség egy századosa közelebből nevével búcsúra ment Lorettóba. Oda érkezvén, a nép közt azon hír terjedt el, hogy a százados Lamorieière hadseregé. A nép egészen körülvette kocsiját, s hogy a bántalmazásokat kikérülje, kénytelen volt előmutatni Goyon által aláírt szabadságlevelét. Loretto eddig mindig nagy ragaszkodással volt a papsághoz, s egész mostanig úgy ismerték, mint a leghivebb népet a pápai kormányhoz.

Victor Emanuel őfelsége Czajkowski lengyel árvaságra jutott gyermekeit saját költségén taníttatja a párisi lengyel iskolában.

A francia külügyminiszter Antonelli bibornokhoz egy másik jegyzékét is intézett, melyben a „Trieszter Ztg.” szerint az mondatik, hogy „nagy különbség van azon menedék közt, melyet a pápa a Bonaparte családnak engedett, s a közt, mely most a volt nápolyi királynak nyújtatik. A Bonaparte család másutt sehol se talál menhelyet, míg a nápolyi királyi családnak, mely annyi uralkodó családdal rokon, könnyű lenne Rómán kívül is mást találnia. Továbbá a Bonaparte család nem zavarta egy ország nyugalmát se trónköveteléssel, míg II. Ferencz úgy él Rómában, mint a nápolyi trónt illetőleg legitim igényt követelő s ottani tartzkodása ennél fogva örökös nyugtalanságra ad okot.”

Franciaország. Az „Indép.” párisi levelezője írja: A milanoi „Lombardia” közelebből azon, Olaszországban nagy sensationat fogadott hírt közöl, hogy Klapka tábornok Párisba utazván, gyűlést fog tartani, melyben együtt lesz az emigratorki színe, Napoleon herceg elnöklése alatt. Ezen hír — ugymond a levelező — nemcsak alaptalan, hanem magában is valószínűtlen.

A francia inspirált lapok figyelmét különösen maguk-

ra vonták a velencei tartományban tartott katonai szemlék és nyilatkozványok, melyeket hareziasoknak tartanak.

Renan Ernő híres orleanistát, ki a magyar akadémiának is külföldi levelező tagja, a francia kormány a Collège de France-ban a héber, chaldei és syriai nyelvek tanárává nevezte ki.

A „Moniteur” kemény megróvást tett az amerikai Egyesült Államok azon eljárása ellen, hogy egy déli állam-beli városnak, Charlestownnak kikötőjét eltorlaszolta kövekkel s így a város kereskedelmét megakasztotta. A felhivatalos sajtó szokás szerint még tovább megy. A „Pays” a világtörténetben nem talál a charlestownhoz hasonló barbarismust. Seward és Lincoln neve a történetben örökre meg van bélyegezve. Eltorlaszolni egy oly várost, mely alig egy hóval ezelőtt légegett, s melynek 50,000-nyi lakossága külföldben is tönkre jutott, hallatlan kegyetlenség. De az orleanista „Journ. d. Debats” védi az egyesült államok kormányát egy cikkben, melyet Prevost-Paradol ír alá. Czikkirő szerint a francia közönség nagy megbotránkozással látta, hogy némely francia lap oly tanokat vall, melyek a francia hagyományokkal ellentétesek. Az Egyesült Államokban az éjszakai bizonyosságok lehetnek, hogy Franciaország szabadalmi része mellett van, s ha ügyök ellen itt ott kifordásokat olvasnak, tekintsek csak: hol nyomtatták s ki írta alá, azonnal meggyőződhetnek, hogy azok nem a francia közvélemény kifejezései. Charlestown kikötőjének elzárása sajnós, de nem annyira, mint a hogy a francia forradalom alatt francia kezek Lyon földig rombolták s a Vendét felégették. Különben is Charlestown kikötője nincs egészen elzárva. Az Egyesült Államok koránt se követtek el oly kegyetlenségeket, mint ez más polgárháborúkban előfordult. Számos egyént fogtak el, kik az ellenséggel állottak, levelezésben; de még egy ítélet se mondatott ki, s a bitó fa sehol se állítottatott fel. Az északamerikai köztársaság történetében nincsenek szeptemberi napok.

Németország. Nagy figyelmet ébreszt a „Spener-sche Ztg.”-ban kijelentett azon várakozás, miszerint Poroszország és Ausztria követeket Kopenhágából visszahívatják, minután a kopenhágai legutolsó sürgöny még a Schleswig szerződés szerinti kötelezettségét is tagadja vagy teljesítettnek állítja.

A mint ugyan e lap értesít, Kasselben a követek, előre látva mielőbbi feloszlattatásukat, ez esetre az országhoz egy nyilatkozvány kibocsátására iránti határozatot hoztak. A korelnök által a v. fejedelmi palotában benyújtott felirat a miniszteriumhoz küldetett visszajelentést végett. E felirat nem fogadtatván el, ennél fogva a kurhesseni nép követi következő nyilatkozatot tettek: „Mi, alöl-irtak, a kurhesseni alsóház tagjai, az alkotmányügy feletti tanácskozás és határozathozatalban meg levén akadályozva, következő ünnepélyes nyilatkozatot tesszünk: 1) A jelenleg összehívott rendeket nem tekinthetjük az ország alkotmány szerinti képviselői gyanánt, s névszerint az országos ügyek tárgyalására illetékeseknek. 2) Az uralkodó és a nép elválaszthatlan javára nézve sietőleg szükségesnek tartjuk, hogy az országnak 1850-ik évi elismert hatályban volt, alkotmányos uton meg nem változtatott alkotmányjoga, az 1849. ápril 5-ki választótörvénnyel együtt, egész terjedelmében ismét tényleg életbeléptetessék. 3) Kijelentjük azon meggyőződésünket, hogy az 1849. ápril 5-ki választótörvény szerint összehívandó országgyűlést kész lesz, az alkotmány jog szükséges és czél szerinti módosítására rendszertint uton közreműködni. 4) Az alkotmánykérdés mielőbbi megoldására és az ország megnyugtatóra tehát mulhatlan-nak tartjuk, hogy a királyi fensége részéről egy miniszterium nevezessék ki, mely a nép bizalmát bírja. Ezen okmány annak idejében közzé fog tétetni. Kelt Kasselben, 1862. január 6-án.”

Amerika. Várják, hogy nem sokára a washingtoni kormánynak egy emlékirata fog megjelenni, melyben az európai hatalmaknak tudtára adatik, hogy az Észak katonailag most már ugy van szervezve, hogy a Dél rövid időn legyőzhető. Remélhetőleg ezen emlékirat a kentuckyi esata után fog megjelenni.

A Trenttgy bevégezte után az amerikaiak egy másik esettel készülnék mulattatni angol szomszédaikat. Volt már említve, hogy „Nashville” déli kalózhajó egy északit a csatornában megegetett, azután a southamptoni docksokba vont, hogy sérüléseit kijavítsa. Időközben az északiai fölfegyverzek az erős vértézetű „Tuscarora”-t s utasíták, hogy keresse fel az utonállót, támadja meg s égesse el. A „Nashville” a southamptoni docksokban van ugyan, de fedeztető se löszert, se vizet nem vehet. A docksok mellett foly Southampton folyó, mely a kikötőt képezi. A „Tuscarora” a folyó torkolatánál vetett horgonyt s innen lesi áldozatát. De a „Nashville” két nap óta oly készleteket tesz, mintha virolát akarna eresztani. A „Tuscarora” szintén készen áll. 10-kén két tisztet és három matrózt küldtök a docksok felé, hogy pár röppentyűvel jeleznék, ha a „Nashville” mozgásat vennék észre. A „Nashville” — mint írják — csakugyan el akarja hagyni állását, s szorosan a „Tuscarora” mellett vetni le horgonyait. A két hajó legénysége közti összekapás tehát elkerülhetetlen lesz. Kétszeres érdekű teszi ez esetet még azon hír, hogy a híres „Sumfer” is most a „Nashville” segélyére siet Southamptontba, mely ha megérkezik, a két hajó az angolok győnyörökötetésére összekötözik az erősebb harmadikkal. Ezen tengeri tüközet valószínűsége közel Anglia partjához már is nagyszámú kíváncsit csábított Southamptontba. De a kormány tudtára adta az illetőknek a tengeri törvények azon pontját, mely szerint „ha egyik hadviselő fél hajója valamely semleges kikötő előtt lest tart, nem szabad szorosan a kikötő előtt, hanem a parttól 3 mfdre állást foglalnia,” továbbá „ha mindketten egy semleges hatalom kikötőjében együtt vannak, s egyik közülük a kikötőtől kievez, a másik csak 24 óra múlva indulhat.” Így a látványos tengeri viadal, meglehet, elmarad; de még nem bizonyos, s az angolok feszülten várják a bekövetkezendő fejleményt.

*) És ezennel kérjük ezen meddő polemikának végett vetni.
Szerk.

Ujabb. A „Vaterl.“ írja jan. 15-éről. „Jól értesült oldalról Pestről, és pedig az apostoli királyhoz hű ragaszkodásával kitűnő körből vesszük azon hírt, hogy a dolgok ahoz képest „kittinőleg“ állanak; s a magyaroknak reményök van, hogy bizonyos danausi ajándékok használata nélkül, melylyel ugynevezett szabadelvi részről megkínáltattak, az özszebirodalommal mielőbb tartós és becsületes kiegyezés lehetségessé válik.“

Legujabb. Bécs jan. 16. Ugyancsak a „Vaterland“ írja: A császár Velenczében oly elhatározásra jött volna, mely lényegesen elősegítendi a magyarországi kiegyenlítést. Magyarország Rainer főherczeg személyében egy palatinust nyerne (más lapok szerint is ennek előpostája az, hogy ő felsége éppen most diszté fel a főherczeget a szent István magyar lovagrend nagy keresztjével.) Az octoberi diploma Magyarországra nézve teljesleg érvényesítetik a nélkül, hogy a többi tartományokra nézve megszűnnék a februári patens, s feladatnék a birodalom egysége. Forgách helyt marad. Az „Idők Tanujá“.

nak bécsi levelezője szintén oly sejtésekkel van eltelve s kiemeli azon mindig erősödő hiedelmet, hogy a magyar helytartónak tudósításai zzerint a monarchiának magyarországi tartós alapu kibékülésére már nemcsak a kiindulási pontok vannak megállítva, hanem arra nézve is biztos garantiák léteznének, hogy a legfelsőbb helyről teendő öszintén alkotmányos kezdeményezés után a nemzet legjobbjai semmi fáradságot nem kimélenének a végleges kiegyezés lehető gyors létesítésére.

— A „Parl. Korr.“ írja: Az erdélyi udv. kancelláriában az igazságügy szervezési munkálatok be vannak végezve, s ő Felsége visszajövétele után elő fognak terjesztetni. A törvénykezésnek a közgazgatástól különválasztása a megyéken is keresztül fog vitetni.

— Róma, jan. 14. A pápa tudatta a bibornokokkal, hogy Oroszország beleegyezett a pétervári

nuntiatúrának visszaállításába; reményli, hogy ezen engedmény előjele a lengyelek részére teendő más kedvezményeknek. A pápa a Varsóban elfogott és Sibiériába küldött papok szabadon bocsátását is kívánta.

— Uj-York, jan. 3. A spanyolok dec. 17-kén Vera Cruznál partra szállottak s az erőöket és a várost elfoglalták. A kormányzó a hadsereggel az ország belsejébe vonta magát.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Januar 18-kán: Nemzeti kölesön 83.20. 5 % Metalliques 68.35. Bank-részvény 768.—. Hitel-részvény 182.90. Váltó Londonra 140.—. Ezüst 138.65. Arany 6.62. 1/2

Januar 15-ikén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 68.60. Erdélyi 66.25.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(446) Sz. 2042 1861 Árverési hirdetés.

A kolozsvár-városi tanács, mint csődbírószág részéről ezennel közhírré tétetik: miszerint a Klóss Mihály és neje Akeszman Terézia csődtömegéhez tartozó s a felosztott kolozsvár-kerületi cs. k. törvényszék mint csődbírószág által idei martius és aprilis 23-ik napjaira kihirdetett, de el nem adathatott kolozsvári határon levő következő fekvő javak, t. i.

1. Tuzokmálban 7 fertály gyümölcsös, becsülve 136 forintra,
2. A Kakuk nevű sz. hegyben 6 fertály gyümölcsös, becsülve 80 forintra,
3. Nagy-Morgóban 3 rud kaszáló hely, becs. 300 frtra,
4. A kajántói fordulóban 28 vékás kiterjedésű szántó föld 2 drb. becs. 160 és 65 frtra,
5. Hidegkútnál 70 vékás szántó föld, becsülve 230 frtra,
6. A Lombon 2 vékás szántó föld, becs. 37 frt 30 kr-ra.

1862 év januar 30-án és febr. 27-én mindkét nap délelőtt 10 óraker a városi tanács-háznál 17 számú városgazda hivatali szobában tartandó közárverés után a többet ígérőknek el fognak adni, oly hozzáadással, hogy a mely fekvők első árveréskor becsáron felül el nem kelnek, azok a 2-ik árverésen becsáron alól is el fognak adni.

Mely árverésre oly hozzáadással hivatnak meg a venni szándékozók, hogy a hozzá szólni kívánók 10% bánatpénzt előre kötelesek letenni, a megvevők pedig a vásári szeszeg után járó cs. kir. illetékeket, bélyegköltségeket, valamint a királyi adót 1861. nov. 1-től kezdve hordozandják.

Egyébiránt a feltételek a városi jegyzői hivatalnál hivatalos órákban addig is megtekinthetők.

Sz. k. Kolozsvár város törvényszékének 1861 december 13-kán tartott üléséből, kiadta Gothárd József főjegyző.

(439) Sz. 8. 1862. NÉVJEGYZÉKE

az alább irt, a jelen évi sorozásra februar 1-ső napján megjelenni tartozó, Károlyfejérvárt az 1841-ik évben született hadköteles ifjaknak. 1) Honig Karl, 2) Wass Károly, 3) Jäger illegit Emáuel, 4) N. illegit József, 5) Seharoch Franz, 6) Kletz Georgie, 7) Bancs Dumitru, 8) Kirille illegit, 9) Csumbrugyan Georg, 10) Goude Tódor, 11) Barna Luka, 12) Muntján Angel, 13) Ruszán Georg, 14) Szintimbran Nicolae, 15) Szabó József, 16) Pomor András, 17) Ampoitján Jósifa, 18) Krisanu Mihály, 19) Krisan Georgie, 20) Barbantján Georgie, 21) Ferendieui Luka.

A fenn nevezett egyének azon hivatalos kijelentéssel szolgáltattak fel a folyó év februar 1-ső napján kezdődő sorozásra mulhatatlanul megjelenni, mert ellenesetben ellenük a hadki-egészítő utasítás 45-ik §. sában meghatározott szabályok szerént fog a hivatalos kezelés vég-re hatatni.

K.-fejérvárt, januar 10-én 1862 a városi tanácsból. Váradi h. főbíró.

(437) Sz. 65 1861 Hirdetmény.

Kolozsmegye derékszéke részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Korbuly Bogdán kolozsvári kereskedőnek, mint Izai Márton jogutódjának folyamodására mls. báró Bánffy Zsigmond urren fennálló 2000 frt. o. é. váltóbeli követelése és járulékaiknak u. m. 1860 januar 1-ső napjától a fizetés napjáig járuló 6% kamatja, továbbá 15 frt. 5 frt 17 kr. 4 frt 87 kr. 70 frt 26 kr. 36 frt 27 kr. 79 frt 17 kr. és 10 frt 30 kr.-ban eddig megállított, ugy az ezután még felszámítandó perbeli és végrehajtási költségek felhajtása végett adós báró Bánffy Zsigmond urnak Bánffy-Hunyadon és a hozzá tartozó Sárvásár, Malomszeg, Nagy-Sebes, Igeristye és Nyires helységekben levő, a végrehajtató fél részére bíróilag lefoglalt és 247,415 frt 46 2/4 kr-ra o. é. becsült ingatlan javainak még a felosztott kolozsvári cs. kir. kerületi törvényszék 1861 január 10-én 12060/. 1860 szám alatt kelt végzésében jogigényesen elrendelt, de az irt törvényszéknek időközben történt felosztása miatt meg nem tartott bírói elárverezésnek tel-nesedésbe vételét mai napon elrendelte ezen derékszék, és az árverezés-jjek Kolozsvárt a megyeháznál a főjegyzői irodában a kolozsvári cs. kir. kerületi törvényszék által 1861 január 10-én 12060 1860 szám alatt kelt végzésében megállított feltételek szerinti végrehajtásárák két határidőt tűz ki u. m. az 1862-ik év június 24-ét és august 25-ét mindenkor délelőtti 9-oraker kezdötven az árverezés, — mely határ-napok 1-sően az ingatlanok csak is a becs. vagy azon feletti áron, a 2-on pedig a becsú áron alól is a többet ígérőknek el fognak adni.

Miről a vásárolni szándékozók oly hozzáadással értesittetnek, hogy az árverezési feltételeket a derékszéknek a megyei levéltárban bármikor megtekinthetik, különben a vásárlók 5% bánatpénzt kötelesek az árverezéshez való hozzászólások előtt letenni, kötelek továbbá a vásárló a vásár-összeg felét két, másik felét pedig három hónap alatt az árverezés napjától számítva lefizetni.

Egyszersmind felszólítanak a jelzálogos hitelezőket, kik az elárverezendő ingatlanokra zálogjoggal bírnak, hogy követeléseiket az ingatlanok eladása előtt, annál bizonyosabban jelentsék be, mivel csak magoknak közölhetik ha a vételár megosztása közbejövésükön kívül fog megtörténni, és abból a mennyiben az netalán a követelések fedezésére elegendő nem volna, részletetni nem fognak.

Kolozsmegye derékszékének 1862 jan. 7-én tartott üléséből kiadta Tóth Samu főjegyző.

(443) Sz. 187 t. 1862

Hivatkozva az 1861-ki 971 szám alatt ezen lapokban közzé tett hirdetésre, ezennel köz-hírré tétetik, hogy miután Ferenczi Lászlónak Korbuly Bogdán részére 532 frt. o. é. és járuléka behajtására lefoglalt s a Hidelvén 428 szám alatt levő háza és telke, brét-fübeli szőlője, a kajántói fordulóban szántója a folyó évi januar 2-ra rendelt árverési határidőn nem adathattak el, a fenidézett végzés által folyó évi februar 3-ra tett árverés délelőtt 9 óraker hidelvén a 428 szám alatti háznál minden esetre meg fog tartatni; miről a venni szándékozók azon hozzáadással értesittetnek, hogy ezen 2-ik árverésen az irt fekvők készpénzért a becsáron alól is el fognak adni.

Sz. kir. Kolozsvár város törvényszékének 1862 januar 11-én tartott üléséből kiadta Gothárd József főjegyző.

NEM HIVATALOS.

(445) Alórltak ezennel tudatják, miszerint az ugynevezett

gr. Saint Genois Sorsjegyeknek huzása 1862-ik év Februar 1-ső napján fog történni.

Ezen kölesön nyeremény kisorsolási terve 8.823.240 új forintnyi összeget foglal magában; 70.000 — 50.000 — 30.000 stb. nyereményi részletekre felosztva. A legkisebb nyeremény, melyet egy ilyen 40 forintos sorsjeggyel eszközölhetni, 65 forintot tesz, és hág aránylagosan növekedőleg, 70—75—80 stb. p. forintokig. Ezen jegyek kiadásával, az ezen vállalatban részes T. G. Schuller és társai Bankár-házuk van megbizva.

Bécs, december havában 1861.

Rotschild v. s. m.

Todesco Herman fiai.

Sorsjegyek kaphatók Kolozsvárt Dietrich Sámuelnél.

(442) Csalthatlan léreg-irtó szer!

Alórlt bátorodik a t. cz. közönségnek patkányok, egerek, bűdösférgek és sváb-bogarak kiirtására egyaránt csalthatlan szerét ajánlani.

Alórlt szere sikerét különféle államhatóságok és magánosok legjobb bizonyítványai-
val igazolhatván, s nagy helyiségekből önmaga által az említett **férgek kipusztítása** után csak akkor igényelvén jutalmat, ha 1—2 nap alatt **szerének tökéletes foganata** van, élénk részvétet reményl.

E szer 10 évig is tartható és sikerrel alkalmazható.

Egy mindezen férgeket-irtó szer szelenczájének ára használati utasítással együtt 1 frt. 10 kr. oszt. ért.

Bizonyítvány. Hogy Riesz Guttman vegyész az alábbirt czukorgyárban a kár-tékony patkányokat és egereket s mindennemű bogarakat saját készített szeri által ugy kiirtotta, hogy őt e tekintetben mindenkinek ajánlhatjuk. — Kelt Kassán, márt. 21. 1861. A kassai czukorgyár által: Alapfi s. k.

Kapható Kolozsvárt egyedül

KISS MOR

ur kereskedésében.

Ugyanott

Vegyészi folttisztító víz

a foltok mindennemű kelmékből azoknak ártalma nélkül való kitisztítására.

Használati utasítás.

Egy kis darabka pamuttal, mely gyöngén beleamartatik e folyadékba, a foltos rész kissé megnedvesítettik, utána nagy darab pamuttal a megnedvesített rész addig dörzsölte-tik, míg megszárad. — Ez eljárás által mindenkorra eltűnik a folt.

Egy palaczk ára 80 kr. oszt. ért.

Kereskedőknek sommás vételnél illő százalék engedtetik.

RIESS GUTTMÁN

vegyész Pestről, s egy kir. szabadalom birtokosa.